

iøvrigt skal blive staaende og Enhver have Lov til at male til egen Huusholdning, da er det i det Foregaaende oplyst, hvorledes den er præjudiceerlig for Møllernes Ret, da Møllestylden just er bygget paa den Formaling, de kunne have for Beboerne i Almindelighed, og som kunde bortfalde, hvis det navnlig, som en æret Landstingsmand har erklæret, paa sine Steder i Jylland kunde blive Tilfældet, blev almindeligt, at der oprettedes smaa Møller til Formaling for eget Brug, og jeg troer altsaa ikke, at Paragraphen bør beholdes. Det forekommer mig ogsaa i statsøkonomisk Henseende høist urigtigt at opmuntre til at anlægge saadanne smaa Møller til eget Brug; man maa nemlig ønske, at der maatte blive store Møller, som kunde drives med større Kraft, og altsaa at foranledige, at de enkelte Landeendomsbesiddere kunne male for sig selv, er Noget, som vilde være lidet gunstigt; det er ønskeligt, at det bliver almindeligt at lade male og bage hos dem, der kunne drive det i det Store, og det er altsaa uhenstigtsmæssigt, ved Lov at tilstaae en Rettighed blot til Formaling til eget Brug. — Hvad § 3 angaaer, skal jeg, ved iøvrigt at henholde mig til, hvad jeg forhen har udtalt, gøre opmærksom paa den Synderlighed, at det synes efter Motiverne til § 14, at den, der faaer Tilladelse til at anlægge en saadan Mølle til Udførsel, som er omtalt, skalde svare Afgift deraf til Statskassen, og at dette hidtil har fundet Sted. Jeg troer ikke, det er Tilfældet. Jeg troer ikke, at en saadan Tilladelse hidtil er givet paa Landet, og i Kjøbstæderne har der aldrig været Tale om en Afgift til Statskassen deraf. Den, som anlægger en Mølle i en Kjøbstad til et eller andet Brug, skal svare Næringskatt, som han svarer til Communen; men der er ikke Tale om at erlægge nogen Afgift til Statskassen. Om

der er udstedt Bevillinger til at anlægge saadanne Møller paa Landet gennem Rentekammeret, er mig ikke bekendt; men jeg tvivler derom, og jeg veed heller ikke, om der i saadanne Tilfælde skalde være erlagt Afgift deraf til Statskassen, som da maa være skeet. Har det været Tilfældet, da er det ganske enkelt staaende, og man kan altsaa ikke være berettiget til at sige, at det er almindeligt. — Da jeg første Gang havde Ordet angaaende de nu under Behandling værende Paragrapher, yttrede jeg ikke Noget om § 1, da jeg troede, at man snart kunde komme tilende med disse Paragrapher, og jeg vilde derfor deels forbigaae Udskiligt af, hvad jeg kunde have at bemærke, og deels udsætte til andre Steder Endeel af, hvad jeg med Hensyn til § 1 kunde have at bemærke. Nu finder jeg det derimod rettest, nærmere at yttre mig over § 1. Det Væsentlige i Samme er, at det skal tillades enhver Møller at forøge sine Dværnes Tal. Her maa man skjæln mellem Kjøbstad og Land. Hvad Kjøbstæderne angaaer, giver man dem ingen anden Ret end den, de have havt, og man gjør i § 9 denne Rettighed yderligere bestinget af at svare Afgift til Statskassen, hvilket hidtil ikke har været Tilfældet. Efter Placaten af 28de October 1823 kan enhver Møller i en Kjøbstad indrette og benytte saamange Dværne, han vil, forudsat, at der ikke er nogen særdeles Indskrænkning i det ham givne Privilegium, og det troer jeg ialtsald kun er Tilfældet paa meget faa Steder, og navnlig troer jeg ikke, at der er en eneste Mølle i Kjøbenhavn, hvor Dværnenes Antal er begrændset. Altsaa med Hensyn til Kjøbstæderne troer jeg ikke, at man gjør dem noget andet Godt, end at man paalægger dem en Afgift til Statskassen, som de hidtil have været frie for.